

1. koaderno: Premiazkoena itxarotea da

Abendua

(2010eko azaroaren 28tik abenduaren 24ra)

1. Hasi da bidea

Sutegiaren koaderno hau lehenengoz irekitzen ari zara beharbada. Orriei begiratzean, zeure barruan nahastea igarriko duzu akaso, jakin-mina eta itxaropena, edo ezaxola, bat-batean atzera egitea, interesa. Eskuaratean darabilzunean zeure buruari galdetuko diozu azkenean ez ote den beste *aukera galdu bat* izango. Sarritan horrela hasten dira urrunen heltzen diren abenturak. Oraingoz, jarraitu baino lehen, puntu batzuk zehaztea komeni da.

Irakurtzen ari zaren hau koaderno sorta batekoa da. Bai pertsona gisa bai klaretar gisa ordenan hazteko laguntzak hartuko dituzu. Proposamen errazak dira zure prestakuntzarako egokituak; ez teologia, espiritualtasun edo pastoral ikastaro sistematikoa. Baina "prestakuntza" hitza labana denez –hainbeste esanahi ditu!– ona da aurretik argitzea hemen zertarako erabiliko den. Ez ditzagun erabili azken urteotan edukia kendu dioten zenbait adjektibo:

- *Hidraulikoa*: Klaretar bakoitza botila baten modukoa da. Prestakuntza da botila hori betetzeko ura. Arduradunen kezka bakarra izango litzateke ur hezigarriok irentsi arazteko inbutu egokia bilatzea.
- *Didaktikoa*: Helburu nagusia da gaitasuna duten klaretar guztiei ahalik eta edukirik handiena ematea, baina arimarik gabe. Egia

aseptikoak, hurbiltasun berorik gabeak, berehala bihurtzen dira jasan ezineko "olloa", edo jasan ezin egiten ditu biltzen dituenarentzat.

- *Funtzionala*: Era honetako prestakuntzaren helburua da gauza guztien ginetik klaretar bakoitza eta elkarte bakoitza erlojua bezala ibiltzea zeregin apostolikoetan. Prestakuntzaren ikuspegi mekanikoa da. Lehenetasuna lan ondo antolatua eta eraginkorra da. Pertsonaren barruan zer gertatzen den ez du ardura handirik.
- *Sekuentziala*: Helburuak pareko denboretan jarri nahi ditu modu artifizialean: lehenengo giza alderdiari erreparatzen zaio; gero espiritulari; ondoren, kontsakratu bereziari; azkenik, klaretar alderdiari. Horrela zatiketa eskema ez erreala eta ez fidagarria jarraitzen da... Ez al dira maila horiek guztiak bizitzan aldi berean gertatzen?
- *Intelektuala*: Batez ere klaretar guztiek burua ondo antolatuta edukitzea du helburu –berez, oinarritzkoa–. Baina zoritxarrez ahaztu egiten du buruan, ideiak ez ezik, sentimenduak, gurariak, sufrimenduak, baloreak, erabakiak... daudela, barruan mugitu eta eragiten direnak. Baina hori ez ukitu ez landu egiten da.

1. ariketa: Hasteko

Irakurri hitz hauek: HEZKUNTZA – HEZIKETA – IKASKETA – SOZIALIZAZIOA – INKULTURAZIOA – ALDAKETA – ANIMAZIOAK – TREBAKUNTZA – ENTRENAMENDUA – IRAKASKUNTZA – EGUNERATZEA – LAGUNTZA – PREBENTZIOA – BALDINTZAK – PERTSONALIZAZIOA.

Hala iritziz gero, gehitu besteren bat. Denen artean aukeratu bost hitz, hazten jarraitzeko behar duzula uste duzuniket hurbilen daudenak. Gehitu zeuk sortutako besteren bat. Komentatu elkartekoren batekin.

2. Prestatu bidea Jaunari

Zerbait berria gerta daiteke nire bizitzan

Abenduko liturgiak itxaropen puntu bati eusten dio behin eta berriro esaten duenean: «Adi, Erreinua etortzeko da. Bete da denbora. Zerbait gertatuko da». Zain egoteko liturgiak eskaintzen dizkigun parabolak, olio-argiei buruzkoak batez ere, senarra badatorrela ohartzen dute. Itxaropeneko tentsioari eustea *Quid Prodest* jarreran egotea da, berehala etortzeko denaren aurrean adi, «zaindariaik goizaldeari itxaroten dion moduan», «birjina zentzuzkoaren moduan», iruditu arren Jainkoa, hain berandu agertu denez, ahaztu egingo zela eta zaintzeari utzi.

Batzuetan uste duzu ez zaizula ezer “interesgarririk” gertatuko. Egunak joan egunak etorri, monotonia nekagarria sortzen da. Zure orduak errutinako eta makinaren moduko erritmoan eralgitzen dira. Zure bizitza beti izango al da “dagoeneko ikusitako filma”? Aldatuko al da ezer? Zertan geratu ziren zure amets eta guraririk handienak? Betiko galdu ziren? Berriro amets egingo al duzu?

Zeure buruari zintzo begiratzen badiozu, igarriko duzu nonbait samintasun puntu bat dagoela. Ez duzu beldurtu behar haiek ikustean. Ez dira txarrak. Barruan irakiten duzun bizitzaren adierazgarri dira. Samintasuna gizakiaren hazkuntzaren sintoma eta motorra da:

- *Ikasketak amaitu zenituen eta lanbidea betiko hartu zenuen, orain dela... urte asko. Ideiarik ere ez zenuen zeinen zaila izango zen jendearekiko harremana, sarritan hain itxia eta ez ulerkorra. Gogo handiz zerbitzatu nahi zenituen. Baina denak hurbiltzen zitzaizkizun eskatzera eta... presaz. Eta, handik hil batzuetara, galderak egiten hasi ziren, oraindik ere barruan josita dituzunak.*
- *Hogei urte daramatzazu klaretar gisa. Erromantizismoa antzina amaitu zen. Elkarte-bizitza eta lan apostolikoa arrastaka daramazu, lehenago sentitzen ez zenuen etsipen eta gogo faltarekin. Batzuetan zalantzan jartzen duzu benetako bokazioa duzun ere.*
- *Elkarte bateko buru zara. Esperientzia txar batzuen ostean, bakarrik eta urrunduta geratu zarela igartzen duzu. Sarritan*

begiratzen duzu zure konpromisoa amaitzeko zenbat falta duzun jakiteko. Galdera bakarra da ea azkenera arte eutsiko diozun.

- *Barru-barruan, oraindik bizirik duzu muturrera jotzeko deia: pobreen artean egon pobreago izanik... Bizitzak, aldiz, beste bide batzuetara eramán zaitu eta idealismoetarako garaia joanda dagoela pentsatzen duzu. Eta inork ez dizu aldian aldiko samintasun hori kentzen.*
- *Misiolari zerbitzura jarrita bizi izan zara. Oso-osorik. Baina, hala ere, lehenago arima asetzen zizun poza galdu duzu. “Gai jakin” batek ez dizu uzten galdutako freskotasuna berreskuratzen. Ez diozu inori ezer esan. Zeure kontua da.*
- *Elkarte berri batera bidali zaituzte. Aldi berria hasi duzu. Eta beldurra eta segurtasun falta daukazazu. Ez dakizu nondik hasi ez zer egin. Lehen seguruago bizi zinen.*

Zuk zeure etsipenen historia daukazu. Sarritan bizi izan dituzu. “Zerbait falta duzula sentiarazten dizute”. Etsipen hori zerbait berriren deia izan daiteke. Sarritan ez duzu horrela ikusten eta zure minak beste batzuei errua leporatzera bultzatzen zaitu. Edo, hortik bueltan, eszeptizismora ohitu eta halako gauzen gainean inoiz hitz egiten ez dutenen multzoan sartzen zara. Halakoei ez zaie buruan sartzen etsipenak izan daitezkeela zerbait sakonago eta benetakoagoa bilatzera bultzatuko dituen ziztada. Nola lagundu bide berria hasten? Nola biztu haiengan itxaropena?

Gizateriaren historian inoiz ez da aurkikuntza handirik gertatu aurretik itxaropen handia egon gabe. Beti ez da bilatutakoa aurkitzen, hala ere. Aurkikuntzak batzuetan huts ematen du, baina beste batzuetan zoragarria da eta aurkitu duena bera ere harrিতa uzten du. Zeren bila joan zen Kristobal Kolon? Sinetsita lurra biribila dela, mendebaldetik Indiarako bidea bilatu zuen. Eta ordura arte europarrek ezagutzen ez zuten kontinentea aurkitu zuen. Horrela ba, bihotz urduria izatea zortea da, hasieran gogaikarria bada ere. Hori da Abenduko mezua.

2. ariketa: Ametsak eta kexuak

Hartu ordubete gutxienez ariketa hau egiteko. Leku isil apal batean, ahalegindu galdera hauek idatziz erantzuten

koadernoan:

1. Idatzi orri hasieran: "NIRE AMETSEN ETA KEXUEN IFRENTZUA" lan hau egin duzun data.
2. Jarri zerrenda batean zure amets eta helbururik sakonenak (gurari benetakoak, grinak, itxaropenak, utopiak...). Eta, beste orri batean, beste zerrenda batean jarri zure ohiko kexuak (esaten eta isiltzen dituzunak; beste batzuei egiten dizkiezunak eta zeure buruari egiten dizkiozunak). Ez zure burua zigortu idatzi ahala. Izan leiala kexatzen zarenean esaten edo sentitzen duzunarekin.
3. Irakurri berriro idatzitakoa eta zerrendatik aukeratu zugar gehien errepikatzen dena. Behin amets eta kexurik ohikoenak aukeratuta, esan sarrien edo sendoen deritzozuna, bai ametsetan bai kexuetan.
4. Aztertu biak. Hasteko, ahalegindu harrapatzen zer sentimendu eragiten dizuten haietan pentsatzen duzunean. Esan nolako indarra duten (zenbat min eragiten dizuten edo zer mugitzen dizuten). Gogoratu agerikoen jartzen diren egoera batzuk eta mugatu orain zeure barruan sentitzen duzunera. Sentimenduok idatziz jartzen saiatu, edo marrazki batekin,... edo bilatu haiek adierazteko ikur bat, egokiena bilatzea kostata ere.
5. Erantzun galdera hau: Behin eta berriro agertzen zaidan kexu honen eta gurari bizi honen azpian, zure zein misterio dago? Zer gurari dauka helburutzat? Zure zer helburu pertsonal adierazten du zehar bidez?
6. Atera ondorio pertsonalak. Lagunarekin eztabaidatu ahal izango dituzu.

Mariaren *Quid Prodest*

Sortzez Garbiaren ospakizuna Abenduaren bihotz-bihotzean dago. Erdi-erdian kokatzen da aldi liturgiko horretan, Isaias, Joan Bataiatzailea eta Israelen gainerako misterioetsuarekin batera. Klaretar bakoitzaren harremana Jesusen Amarekin era askotakoa izan daiteke. Harreman horren adierazpenak beharbada bakoitzaren hezkuntza espiritual eta afektiboaren eta bilakaeraren pentzudan dago. Baina, zalantzarik gabe, bakoitzaren alderdirik bizienean irauten du. Zure egoera berezitik eta zure *Quid Prodest* ibilbide horretatik, seme gisa Mariari begiratzeko konbidatuta zaude. Ahalegindu aurkitzen nola jakin zuen berak bizitzako bidegurutze zailak postura argi eta sendo bihurtzen, beti leial izateko Jainkoaren borondatearekin. Maria beti fidatu zen Jainkoarekin eta Harekin itxaron zuen.

- *Bidegurutzea ezkontzeko egitasmoaren eta Jainkoaren egitasmoaren artean.*

Hiru pasartek (cf. *Lk* 1, 29.34.38) erakusten dute Mariaren barruko tentsioa. Ebanjelioan Mariaren bizitzaz aipatutako lehenengo pasartea Joserekin ezkontzea da. Jainkoari baino lehen, Maria lehenengo baiezkua gizon bati emana zen. Horregatik, ez da harritzekoa, 29garren txatalean esatea: «*Hitz hauek entzutean, ikaratu egin zen Maria eta agur horrek zer esan nahi ote zuen galdetzen zion bere buruari*». Jainkoa haren bizitzan sartu zen asaldatzera: «Zer egingo du nitaz Jainkoaren botereak?». Arriskutsua da botere horrek ukitzea. Jainkoa datorrenean, dena itzulitara jartzen du. Tentsio hori berriro agertzen da 34garren txatalean: «*Baina nola gerta daiteke*

hori, ez bainaiz gizon batekin bizi?». Mariak igartzen du Jainkoak aldatu egingo diola berak ordurako hartua zuen bidea; ez daki nola izango den, baina haren eskuetan jartzen da. Bere buruaren jabe izateari utzi dio, 38. txatalean ikusten denez, haren misterio osoa laburbildurik: «*Hona hemen Jaunaren mirabea. Gerta bekit zuk esan bezala*». Hitzok konfiantza oso-oso erakusten dute eta nahiko gogorrak egiten dira. Haren bizitza Jainkoaren borondatea makurtuta dago, eta hark hura hartu eta nahi duena egiteko erabil dezake. Jarrera horretan dago dena: «Jainkoak eskubidea du nire bizitzan».

- *Bidegurutzea Nazareten geratu edo Isabelen etxera joatearen artean.*

Deikundearen ostean, Mariak bidaia hasiko du berehala. Nazareteko esperientzia, zalantzarik gabe, trinkoa izan zen. Kontenplaziozko atsedena eskatzen zuen, inguru bakartia, bizi izandakoa ondo barneratzeko. Aukera horren aurrean, Nazareteko gazteak berehala bidaian joatea erabakitzen du, Isabeli laguntzeko. Abiatzea

erabakitzen du zerbitzatzeko. Emaizta da... bedeinkapena. Lukasen ebanjelioan bi gizakik elkarri esaten dizkioten lehenengo hitzak Mariaren eta Isabelen artekoak dira. Isabellek lau alabantza esaten dizkio Mariari: «Bedeinkatua zu..., Zorionekoa zu, sinetsi duzulako, Jainkoaren Ama, nire etxera poza dakarzuna».

- *Bidegurutzeta munduko gaitzarengatik negar egin edo Jainkoa ari delako poztearen artean.*

Isabelen alabantzei, Mariak apal-apal erantzuten die, alabantza jatorrira itzuliz: «*Jaunaren handitasuna dut goresten*». Bere kantuan, Jainko handiari kantatzen dio norberaren pobreziaren aurrean; historia eta gizakion patua atzekoz aurrera jartzen duen

Jainkoari; errukia sentitzen duen eta guri laguntzera datorren Jainkoari. Jainkoaren boterearen esku jartzen da, pobreen, apalen eta gose direnen alde jartzen delako. Dena dago Jainkoaren errukiaren inguruan. Ezer ez da kanpoan geratzen.

- *Bidegurutzeta erdian jarri edo bazterrean geratzearen artean.*

Arraro egiten da Lukasek, jaiotzaren kontakizunean zehar, zehaztasunik batere ez deskribatzea Mariaren aldarkez. Bera Ama da, umea izan eta Jesus sehaskan jartzen duena. Inguruan dena zoramena, poza, aingeruak eta artzainak izan arren, berak amaren zeregina bete besterik ez du egiten, eta hartaz esaten den gauza bakarra da «*gertakari guztiok gogoan hartzen zituen, bere barruan hausnartuz*» (Lk 2,19). Zer gertatzen zen haren barruan? Maria

barrutik hazten doa. Ama gisa, gertaera guztien erdian sentituko zen, baina berez denek esaten diote Semea bera baino handiagoa dela. Semeak –ez amak– egon behar du arreta eta interes gunean. Hasiera-hasieratik, beraz, Mariak ohar hau hartzen du: Semea da garrantzitsua. Eta une horretatik, ikasi behar du dena Jesusengatik egiten, bera isil-isilik erretiratzea onartuz.

- *Bidegurutzeta ohorez bizi edo min-ezpata baten azpian bizitzearen artean.*

Ez da erraza Simeonen iragarpenaren esanahia zehaztea: «*Ume hau israeldar batzuentzat erorbide eta besteentzat altxabide izateko ezarria dago; eztabaida sortuko duen seinalea izango da, horrela guztien asmo ezkutuak agerian geldi daitezten. Eta zuri ere saminezko ezpatak zulatuko dizu bihotza*» (Lk 2,34-35). Zer esan nahi du «ezpata» horrek Mariarentzat? Jesus baztertuan parte hartze zuzena iragartzen du, bere Semeari berari kontraesan eta bazterketak eragingo diola; bere

Semea hainbeste ezbai, haren inguruko hainbeste erantzun ezberdinen artean ikustea, eta Mesias baztertuaren sufrimenduak hautsita sentitzea. Jesusen inguruan ikusten du hainbeste lagun hasieran on eta lagun agertzen zirenak, artzain gisa, eta une jakin batean banatu eta Haren kontra jarrita. Maria Semearen bizitza gorabeheratsuan nahastuta geratuko da ikusten duenean herriko agintariek Mesias gisa baztertzen dutela, amak berak zuzenean batere laguntzarik eman ezinik.

- *Bidegurutzeta semea “edukitzearen” edo haren askatasun berezia errespetatzearen artean.*

Jesusen pasadizoko tenpluan Mariak aparteko mina erakusten du hitz hauetan: «*Ikusi zein larri genbiltzan aita eta biok zure bila*» (Lk 2,48). Berez, ez da estutasun eta larritasun egoera bat bakarrik, hori baino askoz gehiago da. Lk 16,24 pasartean, aberatsak infernua duen sufrimendu mingarriaren parekoa da: «*kiskaltzen nago sugar hauetan*», dio aberatsak. Zerk ematen

dio min Mariari Jesusen bila ematen dituen hiru egunetan? Mariarentzat mingarriena da ikustea Jainkoaren hitzari itsu-itsuan jarraitzeak Semearekin egoera aurreikusi gabekoan jarri zuela; gaizki ulertu eta aldentzen ikustean Semea urrundu egiten zaiola eta berak ulertzen ez duen hizkuntzan hitz egiten diola. Hori dena bihotzean hausnartu egin behar izan zuen.

- *Bidegurutzeta irabazle baten ama edo galtzailearena izatearen artean.*

Lukasek ez du horretaz zuzenean hitz

egiten, baina Lk 4,29 txatalean, Mariak Semea

Nazaretetik botata eta herriko jendeak zapalduta ikusten duenean zer gertatzen zaion ikusten da. Maria Jesusen porrotaz jabetzen da, Hari laguntzeko ezer egin ezin izatearen sentimendua

igartzen du eta konturatzen da sufrimendu hori pasiboki onartzera deitua izan dela, Jesusen maitasunaren eta askatasun menderaezinaren indar mesianikoaren adierazle gisa.

- *Bidegurutzeta toki nabarmena izaten edo jarraitzaile gisa geratzearen artean.*

Mariak beste eraso gogor bat hartuko du Jesusengandik beragandik. Beharbada horixe du probarik gogorrera gurutzeta baino lehen. Lukasek azaltzen du (8, 19ss) pasartea adieraztean guztiz samur agertzen dena. Markosek ezberdin jokutzen du, askoz zorrotzago, bakarrik esaten du ama eta neba-arrebak ezin zaizkiola hurbildu jende asko dagoelako: orduan zeharbidez jakinarazten diote han daudela eta hura ikusi nahi dutela, baina Jesusek uko egiten du esanez: «Nire

ama eta nire neba-arrebak Jainkoaren hitza entzuten eta betetzen dutenak dira»: erantzun gogorra, bai horixe. Jesus askea da guztiz eta bere askatasuna gogor sentiarazten dio Amari. Amak ulertu du semearen askatasuna errespetatu behar duela. Horrela bakarrik berreskuratuko du seme gisa, jarraitzaile egin eta horretan eutsita. Mariak, ama izatearren aparteko maila edukita ere, jarraitzaile izateko eta entzuteko bidea bete behar du.

- *Bidegurutzeta bakardade antzuaren edo amatasun emankorraren artean.*

Mariaren aurkezpen labur-laburrak gurutzetaren oinean (cf. Jn 19,25-27) balio osoa eta betirakoa dauka. Semea hiltzea onartzen duenean, Mariak beste seme-alaba batzuk hartzen ditu. Jarraitzaile maitea hartzen du eta Elizaren seme-alabei bihotza irekitzen die. Jesus gurutzetan loriatzen den unean, Mariak bere «baiezaren» kontsakrazioa hartzen du. Mariaren hasierako «baiezkoak» ustekabeko gertaera sorta berezia ekarri zuen atzetik: inoiz ez zuen

pentsatuko zer ekarriko zion ama izateak eta Semeagandik apartatu behar izateak, gizonen eskuetan utzita Jainkoaren maitasuna Harengan mamitu zedin. Inoiz ez zuen pentsatuko Semeak hil eta hainbeste sufritu beharko zuenik. Mariak bere haragian ikasi zuen Jainkoaren maitasuna gizakientzat neurrigabekoa dela. Horregatik gurtzen dugu, harenganako helbidea izan daitekeelako, beste inork baino gehiago berak bizi izan zuelako haren sua.

- *Bidegurutzeta albora baztertu edo elkartean sartzearen artean.*

Mariaren egitekoa Elizan argia da: Eliza hasteko une garrantzitsuan, Maria bertan dago Hamabiekin batera. Mariak bere burua Jainkoari emateaz gainera, Jesus ere eman zion; Jesusi uko egin zion haren misioaren alde egiteko, beragan semea beretzat hartzeko egon zitezkeen arrasto guztiak aldentuta. Horregatik, dohaintzat hartzen du, ez Seme biztuaren bizitza, elkarte zaharra baizik. Bere maitasun eta pribilegio modu

guztietatik garbi, gai da seme-alaba saltzaile eta bekatari piloa hartzeko. Lukasek ez du azaltzen gurutzeko pasartea Joanek bezala, baina ulertarazten digu Mariak, denetik libre, Aitari emandako eta gizakion maitasunagatik beragandik apartatutako Semea gurtzen jakin zuela, eta berriro besoak ireki ditzakeela eta *Elizan dagokion tokia har dezakeela* gainerako seme-alaba guztien alde.

Indarrrik gabe eta zer esan jakin gabe sentituko zara, beharbada, Mariak barruan hartu behar izan zituen erabaki gogorrak direla eta. Jainkoaren maitasunaren indarra bizi izan zuen beti “baiezkoari” eusteko. Abendu honetan zuk ere bizi ahal izango duzu Jainkoaren maitasunaren botere hori eta, hark bezala, Jainkoak zure bidegurutzetean egiten dizkizun bideak onartu. Eskatu Jesusen Amaren bitartekaritza harenaren moduko bihotz apal, samur, tolesgabea lortzeko, Jainkoari konfiantza ematen diona, inguruan zabaltzeko mundua aldatzen duen Jainkoaren plana seme/alaba gisa onartzea.

3. ariketa: *Quid Prodest*-eko Maria

- Zalantzarik gabe, gogoeta honek otoitz pertsonalerako gaiak emango dizkizu, puntu batzuk edo bakarra aukeratuta *lectio divina* gisa, “vita Mariae” modura proposatutako testuen harira.
- Aprobetxatu beste tarte bat Hayes-ko (Erresuma Batua) gure parrokiako Mariaren Bihotzaren irudi bitxi honi begiratzeko.
  - Jarri haren aurrean, presak alde batera utzi... Adierazitako guztiari erreparatu. Saiatu ulertzen artistak zer esan nahi izan duen.
  - Eta orain Mariaren begietara begiratu... “Zuk begiraten didazu... Eta ikusi egiten dut...”
  - Berriro ere Mariaren begietara begiratu: ... “Nik begiraten dizut... Eta aurkitzen dut ...”
  - Amaitzeko egin otoitz bat *Quid Prodest*-eko Amari, Jainkoari beti “bai” erantzuten jakin zuenari.

“Bidera prestatzeko”

Filon Alexandriakoak, Kristoren garaiko filosofo juduak aztertu zuen esaldi hau: “Ezagutu zeure burua” –orduan bertan jakituriaren hasiera gisa aitortua—. *Norbere buruaz zein da jakitekorik garrantzitsuena?* galdera egitean bere erantzuna zen: *Ez da norberaren gorputzaren ezagutza anatomikoa, ezta psikologiko edo morala ere. Garrantzitsuena da jakitea norbera zer egiteko gai den eta zer bihur daitekeen.* Norbere burua ezagutzea falta dena bilatzea da.

Zu, beharbada, jabetuta zaude “zerbait falta duzula”. Baina barruan zerbaitek atzera egiten dizu berriro bila hasteko. Zeure buruari esaten diozu idealak gezurtiak direla, asko agindu bai, baina azkenean nahigabearen eta etsipenaren itsasora jaurtitzen zaituelako. Horregatik akaso zeure burua konbentzitu duzu hobeto dela egonean bizitzea eta onartzea ezinezkoa dela merezi duen aldaketarik egitea. Barrutik behin eta berriro entzuten duzu, oihartzun gisa, Fernando Fernán Gómez idazle

espainiarraren nobelaren izenburua: “Inorako bidaia”. Haren alde egin egingo zenuke milaka arrazoirekin: “Hori ez da niretzat”, “Zertan hasiko naiz berrikuntzetan?”, “naizen moduan ondo nago”, “ez dut aparteko ahaleginik egin behar”,...

Baina baliteke –izango al da!– onartzea pozik ez sentitzea balio handikoa dela. Hain zuzen ere, horixe da mugiaraziko zaituen indarrik handiena, izan ere “gizakiak premia handiagoa du zentzuarena ogi eta justiziarena baino” (A. Beguin). Zeure buruarekin leial izan nahi baduzu, falta duzuna berreskuratu behar duzu. Abenduak horixe esaten dizu behin eta berriro. Bat egiten du *Quid Prodest*-en muinarekin ere: *egonean egotetik bilaketara aldatzea*. Bila hasteko prestatu egin behar duzu. Santiago bidea hasi eta egin nahi dutenek prestatu behar duten bezala, adibidez. Prestakuntza on batek oinarrizko hiru agindu ditu:

1. Sartu motxilan zure *amaigarritasuna*, hau da, zure muga eta ahalmenen arteko nahastea. Zu zarenetik ezer ez baztertu. Zure errealtateak, iraganekoak eta oraingoak, ametsek baino

urrunago eraman ahal izango zaitu. Ez duzu, zure izaeraz ez zure historiaz, ezer ukatu ez ezkutatu behar. Premia eta idealen nahastea zara. Har itzazu biak zerbait estimatu gisa. Zure iraganarekin bakea egiten baduzu, etorkizunarekin bakean izango zara.

2. Bila ezazu *biderako gidari* bat, aditua, hurbila eta gogorra. Izan ere, galdu egin zaitezke, edo etsi, eta beharrik gabe nekatu... edo utzi. Zuk ez duzu dena kontrolatzen, eta ez dakizu aurretiaz norabiderik egokiena zein den.

Errealistagoa da aitortzea bilatzeko bidea beti bidelagun batekin egin behar dela.

3. Helmugara helduko zara konfiantza baduzu (zeure buruan, laguntzetan, besteengan,... zu zaintzen zaituen Jainkoarengan). *Konfiantza* ekinean sortu eta indartzen da. Horrek lagunduko dizu aurrera datozkizun mehatxu eta traba guztiak alde onera bihurtzen. Eta, helmugara heltzeko denbora asko behar izanda ere, baldintzarik gabe babesa emango dizun esku batek gidatuta zoazela sentituko duzu, gehien nahi duzuna lortzeko bidean.

4. ariketa: Nire bidea prestatzen

1. Pentsatu lagun batek esaten dizula “zerbait falta duela”, hain zuzen ere, gauzak ondoen doazkionean eta negar egiteko arrazoirik gabe. Laguntzeko eskatu dizu. Zer aholkatuko zenioke? Zergatik?
2. “Bidea prestatzea” Abenduko eta “Quid Prodest”eko mezu garrantzitsua da. Sakontzeko:
  - Irakurri **I. eranskina**: “Hazten saiatu behar da, ez perfektuak izaten”.
  - *Krisi pertsonal oraintsuko bat dela eta*. Historia honetan ahalegindu eskuetan hartzen zure mugak eta gabeziak. Ez zeure burua epaitu. Onartu zeure parte direla. Ondoren haiek zer duten onuragarri eta baliagarri. Ez ezer asmatu. Dena ez da negatiboa. Mugan aukerak daude. Idatz itzazu. Azkenean pentsatu datu positibo horiek zeure buruaren ikuspegiak aldatzeko aukera ematen dizutela.
  - *Lagunduta edo libretik?* Zure bizitzako bidearen aurrean, jarri zerrenda batean laguntasun espiritualak izatearen alde onak, eta beste batean alde txarrak. Komentatu norbaitekin eta atera ondorioak.
  - *Zure bedeinkapen bilduma*. Egin hartu dituzun bedeinkapenen «maitasunezko batuketa»; bilatu zure bizitzan eta ahalegindu Jainkoak oparitu eta bedeinkatu dizkizun ontasun aztarnak eta talentuak bilatzen. Daukazu on guztia Jainkoaren oparia da oinez jarraitzeko. Eta ez daukazuna ez duzu behar.
3. Amaitzeko Espiritu Santuari otoitz egiozu, Bera izan dadin bere arnasaz bultzatuko zaituena, martxan jarri, bidean eutsi, berriz ere ilusioa eman, lagundu eta gehien nahi duzuna lortzeko gidatuko zaituena.

Zer aldatu nahi zenuke? Beldurrak eta itxaropenak

Galdera honek zentzua dauka aurretik gaintu dituzunean bi erantzun tranpa, bizitza eskuartean hartzen duenari sortzen zaizkionak:

- *Bat-batean aldatu nahi* izatea. Bizitzan ez dago automatismorik. Zure bizitzan halakorik sortuz gero ez fidatu. Ez hartu gurari ezinezkoen ilusiorik. Bat-batean ezin da aldatu. Merezki duen aldaketarik sortuko bada

bilaketa nekoso eta luzearen ondoren etortzen da.

- Edo etsipena, aldatzeko ahaleginik ez egitera eramaten zaituena eta konformismora, lortutakoaren badaezpadakotasunean. Eszeptikoa denak beti aurkitzen ditu arrazoiak geldi geratzeko. Halakoak behar ditu lo

egoteko, kontzientziako arazorik gabe itxura batean.

Behin batean Migel Angel eskultoreari galdetu zioten Nola egiten zuen hain lan ikusgarriak sortzeko. «Erraza da –erantzun zuen–. Marmol bloke bati begiratzen diodanean, barruan ikusten dut eskultura. Egin behar dudak bakarra da sobran dagoena kendu.» Azken finean, bizitza itxuratik harago ikusteko artea da. Zu maisulana zara eta, sarritan, beldurrez, erruz eta zalantza estalita dago. Baina sobran dituzun horiek kentzea erabakitzen baduzu, jakingo duzu nor zaren eta zer itxaron dezakezun bizitzan.

Ohartuta zaudelakoan, beste galdera batzuk sortuko zaizkizu. Zeure buruari esango diozu: Oraindik ere aldatu dezaket? Ez al da beranduegi? Benetan ahalegindu nahi nuke? Zer alda daiteke benetan nigan? Argitu dezagun.

1. Aldatu daiteke zure izaera? Zure “nortasuna”, zure bizitza eraikitze hartu duzun oinarritzko tresneria, *ezin da aldatu, onartu baino*. Ez denborarik galdu alperrik besteen inbidiatan “zeure burua gustatzen ez zaizulako”. Berez, edo ez duzu zeure burua onartu nahi edo beldur zara. Ba, nortasuna aldatu ezin bada ere, bai aldatu daiteke *zure eta haren arteko harremana*. Giltza *norbere burua onartzea* da. Jainkoak ona, bakarra, original eta errepika-ezina egin zaitu, eta hala maite zaitu. Ez duzu inor kopiatu behar, zu zeu izan baino. Zure egitekoa zeure nortasunarekin bizitzen ikastea da eta aldatzeko bidetzat onartzea.

2. Aldatu daitezke nire ohitura txarrak? Zure jokabidea bai aldatu daiteke. Baina ez borondate hutsez. Kontua ez da hortzak eta ukabilak biltzea, horrek zure psikismoa birrindu dezake eta. Hobeto duzu zeharkako

prozedura erabiltzea, *barrutik* aldatuz (jarrera) *kanporantz* (jokabidea). Itxura konpontzeak ez du eraginik. Batez ere pertzepzioa aldatzen ikasi beharko duzu: bizitza, besteak eta abar ikusteko modua. Ikasi begiak irekita eta garbi dituztenengandik eta dena –baita txarrena ere– ikuspegi garbi, errealista eta adiskidetzailetik begiratzen dutenengandik.

3. Zer aldatu daiteke nigan? Aldatu daiteke zure bizitzari eta gertaerei aurre egiteko daukazu oinarritzko jarrera. Are gehiago, hori da aldatu dezakezuna eta behar duzuna. Jarrera hori aldatzen da **quid prodest esperientzien bitartez**, hemen hala esango diegu. Hain trinkoak direnez zure pertsona osoari eragiten diote, eta horregatik ekarri dezakete aldaketa. Halako esperientziak ez dira aurretiaz prestatzen. Gertatu egiten dira besterik gabe. Krisi batean, gaixoaldi larri batean, porrotean, desengainu bategatik, patua, galeraren bat, Ebanjelioaren benetako lekuko bat aurkitzean eta abar gertatzen dira. “Shock” afektibo handia eragiten dutelako ezagutzen dira, neurri batean porrotaren beldurraren eta itxaropenaren arteko nahastea. Batzuetan pasarte traumatikoekin txandan doaz.

Aita Claretek *quid prodest* esperientziei esker egin zuen aurrera bere bidean. Batzuk igaro zituen, Garizuma garaian gogoeta egiteko aukera izango duzu. Akaso ezagunena Bartzelonako Justo eta Pastor santuen elizan izan zuen. Hura kontatzean, Claretek graziaren hizkuntza darabil, baina ez ahaztu frustrazio afektiboa duela azpian, Bartzelonako bizitza itxuraz Etorkizuna handikoarekin batera: “Munduarekin etsita, haserre eta aspertuta, utzi eta bakardadera ihes egitea pentsatu nuen” (*Aut. 77*).

5. ariketa: Nire esperientzia *Quid Prodest*

Abenduko aste batean zehar deskribatu zure “esperientziak *quid prodest*”, barrutik irauli zintuzten esperientzia pertsonalak eta aldaketa eragin zituztenak, handia nahiz txikia. Jarraitu eskemari. Erraza da, baina leiala izatea eskatzen du. Gogoan hartu deskribatu egin behar dela, ez epaitu eta gutxiago zigortu. Gogoratu eta idatzi. Begiratu zeure buruari atzerako ispilutik. “Bizitza aurrerantz egiten da, baina atzera begiratzean ulertzen da” (S. Kierkegaard).

QUID PRODEST ESPERIENTZIAK egiteko gidoia

ESPERIENTZIA (Izena jarri)	NARRAZIO LABURRA (Zer gertatu zen)	ZUGAN ERAGINDAKO ALDAKETAK	JAINKOA NOLA EGIN ZEN PRESENTE
<p><i>1. adibidea</i></p> <p>Nire bizitzan lehenengoz maitemindu nintzenean....</p> <p>Izenburua: “LEHENENGO MAITASUNA”</p>	<p><i>1. adibidea</i></p> <p>Deskribatuko ditugu lekua, data gutxi gorabeherakoa, zer gertatu zen kanpotik,... testuingurua osatzeko egingo dut (pertsonak, giroak, xehetasunak, hitzak...). Erreparatu benetan esanguratsua denari.</p>	<p><i>1. adibidea</i></p> <p>Lan honetako punturik garrantzitsuena da. Nire barruan zer gertatu zen esango dut:</p> <p>Deskribatuko ditut sentimendu berriak, nire erantzunak, nire ustekabeko ideiak, nire artegatasunak... nire barruan gertatu zen guztia.</p>	<p><i>1. adibidea</i></p> <p>Ariketa hau fedekoa da. Jainkoa igarri egiten da, baina ez da ez asmatu ez erratu behar. Fedearen begiekin begiratzen ahaleginduko naiz, eta orduan zer irakatsi nahi izan zidan ikusi: Lehenengoz ulertu nuen zer den ordainik gabeko maitasuna...</p>
<p><i>2. adibidea</i></p> <p>Izenburua: “AGUR”</p>	<p><i>2. adibidea</i></p> <p>Gurasoen etxetik lehenengoz joan nintzenekoa azalduko dut eta bizitzako aldi berria hasi.</p>	<p><i>2. adibidea</i></p> <p>Orduko bizikizunak idatzi: gogorapenak, beldurrak, itxaropenak, ilusioak, bakardadea, tentsioa...</p>	<p><i>2. adibidea</i></p> <p>Atzera begiratzean Jainkoaren presentziaren aztarnak aurkitu ditut, trantze hartan ni zaindu baininduen, bitartekari askoren bitartez..., nire harremana Berarekin,... nire krisiak eta zalantzak ...</p>
...	...	...	...
Azkenean otoitz egin 137 salmoarekin (cf. III. eranskina)			

Nola bizi naiz?

“Esan nola bizi zaren eta zeren bila zabilzan esango dizut”. Bizitzan nola zabilzan, benetan zeren bila ari zaren jakiteko, ona izango duzu zure bizimoduari erreparatzea. *Bizimodua* gure artean asko erabiltzen dugun hitza da baina ez da batere zehatza. Hainbestearaino zail egiten zaigu zer adierazten duen zehaztea. Esanahia behin betiko finkatzeko asmorik gabe bada ere, “bizimodu” esaten dugunean ulertu dezagun pertsona baten ohiko bizitzaren kanpoko adierazpena osatzen duten ezaugarriak direla, bere balore, premia, harreman eta aukerekin osatuta. Pertsonaren barruan bizi denaren alderdi ikusgarria dira. Esaldi honek balio du: “Esan nola bizi zaren eta zerk eragiten dizun esango dizut”.

Baliteke inoiz ez gelditzea zure bizimodua sakon aztertzen. Zure errealitatearen oinarritzko erreferentzia da. Horretara heltzeko, arreta jarri

beharko duzu ohituretan eta jokabide pertsonaletan. Besteei zer garen erakusten diegu, hitzez esaten dugunarekin baino gehiago, sentitzeko eta adierazteko moduarekin; eta baita beste bitarteko batzuekin ere: bizitza antolatze modua, ondasunak erabiltzekoa, lagunak aukeratzekoa, jantzi, sufritu eta gozatzekoak... hainbeste begiratzen diegun gauzak denak.

Zure bizimodua arakatzean urrats bat egingo duzu zure burua ezagutzen. Konturatuko zara nolako eragina duen zure kontzientzia osatzen. Esperientziak erakusten du kontzientzia ez dela hainbeste hezten ikasketa eta informazioen bitartez, bizipenez baino. “Pentsatzen duen moduan bizi ez denak azkenean bizi den bezala pentsatuko du”. Horregatik, aldaketa pertsonala egiteko bideak derrigorra du bizimoduari erreparatzea.

6. ariketa: "Tenperatura hartu"

Ariketa hau lagungarria da bizitza estiloa ebaluatzeko metodo proiektiboaz. Marraztu koadernoan termometro batzuk. Horiekin neurtuko duzu bizimoduaren adierazleen tenperatura. Tenperaturak ezartzen du zuk zure bizimoduari ematen diozun balioa –ona edo txarra-. Zure ustez daukazu tenperatura adieraztean, hori justifikatzeko arrazoiren bat azaldu. Jarraitu arau hauek:

1. Balioespen ariketa denez, zintzo eta argi jokatu behar da, moralismorik gabe. Izan zintzoa zeure buruaz ohartzen duzun egiarekin. Egi apala ezinbesteko bidea da hazteko.
2. Balorazioaren batez besteko osagaia 0 dela, zeuk jarri zure tenperatura gehieneko eta gutxienekoei dagokienez, gutxi gorabeherako eskala honetan:

+20 ..... Bikain (ideala)

+10 ..... Normala (balekoa)

0 ..... Gutxienez (hortik behera txarto sentituko zinateke)

-10 ..... Gutxi (ez zaude pozik zeure buruarekin)

-20 ..... Oso gutxi (ezin duzu horrela jarraitu)

3. Neurtu zure tenperatura zure bizitzako alderdi ikusgarri hauetan:
  - Zure bizitzako egun normal bateko ordutegia. (Ona izango duzu aurrean edukitzea).
  - Zure *higienea*, jantziak eta oinetakoak.
  - Zenbat *diru* daukazu (konturik eman behar ez duzun gastuetarako).
  - Zure *jateko* eta *edateko* moduak (gustuak, ohiturak, gustuak,...)
  - Atsedenerako denbora (loa, zaletasunak, kirola, TB, lagunak...)
  - Zure aldarre normala (ausartzen bazara, zurekin bizi den norbaiti galde diezaiokezu).
  - Ze giro bilatzen duzun eta ibiltzen zaren (pertsona motak eta adinak, gizarte taldea, zaletasunak...)
4. Behar duzun beste denbora hartu egiteko. Berrikusi, zuzendu eta gehitu irizten diozuna. Hitz egin zure oharrez ondo ezagutzen zaituen norbaitekin eta askatasunez bere ikuspuntua adieraziko dizunarekin.
5. Konparatu, adibidez, zure ordutegia Claret aitak bere bizitzan bete zituenekin (cf. **II. eranskina**). Ez da zuk egiteko, haren eguneroko programan eta zurean dagoen "bizimodua" konparatzeko baino. Ezustekorik bai?

Zer dei entzuten duzu?

Nahigabeak gorabehera, zoriontsu izateko eginda zaudela igartzen duzu. Gizaki guztiok bilatzen dugu zoriontsu izatea. Denok nahi dugu ondo sentitu. Ezer badago denok nahi duguna horixe da barruan daukagun bizitzeko gogo biziari erantzuna ematea. Baina, nola lortu zoriona?, non dago horren sekretua? nork esango digu non lortu?

Garatzea egarriz bilatu eta bide ugari arakatzen dituztenak ikusita, galdetu zeure buruari ia zu nonbaiterako bidean zauden edo ez. Oraindik ere sentitzen duzu sakonenerako deia? Lortu al dezakezu poztasun hori Jainkorik gabe? Abestuko zenituzke 63. salmoko hitzak: "Zure

maitasunak bizitzak berak baino gehiago balio du"?

Quid Prodest mezu ezerosoa da, zoriona non dagoen ondo finkatzera konbidatzen zaituena. Eta ohartu egiten zaitu ez jartzeko *lan* batean (ikastetxeak, gobernua, predikazioa), ez *toki* batean (hemen daukat nire sendagilea, nire lagunak), ez *pertsona* batzuegan (ulertzen didate, nirekin fidatzen dira), ez *gauza* batean (ordenagailua, trajea), ez *ideia* batean (esperientziak hala erakutsi dit), ez *leialtasun* mota batean (garrantzitsuena ekitea da), ezta ere zeure buruaren edo Jainkoaren *irudi* batean.

Etsipen guztiak (txarrean), gurari guztiak (onean), ez dira besterik Jainkoaren dei errepikatua baino, zerbait sakonagorako: zoriontsu izatera zu zeu izanda. Zeure bokazioa bizitzera. Ahalegindu nahi baduzu, derrigorrez moztu behar duzu zerbait eta bidean jarri. Hausturarik gabe ez dago hazterik. Espirituan leialtasuna izatea ez da betiko leku batean geratzea, gauza berriei eten gabe eman beharreko erantzunak baizik. Horrela, zure bizitza bokazio gisa biziko duzu, Berak behin eta berriro egiten dizkizun deien erantzuna. Leialtasunez erantzunez gero, zu zeu izango zara, beti gauza bera izan gabe.

Gogorrena akaso izango duzu zoriona ulertzeko modua baldintzatzen duen «programa informatikoari» uko egitea. Ohartuta gaude agindu arruntekin (aberastasuna, gozamena, boterea), baina ez agindu leunago eta haiek bezain kaltegarriekin. Horiek dira, hain zuzen, zorigabekoen egiten gaituztenak, mundu osoa irabazita ere bizitza galtzea ekartzen digutenak. Sarritan buruan darabiltzagun aginduak, era honetakoak:

- «Zoriona etorkizuneko kontua da». Gezurra. Edo oraingo zerbait da edo ez da ezer. Larritasunak eta gerora bultzatzeak luzatu

egiten du gure zorionik eza.

- «Zoriona helduko da egoera eta pertsonak aldatuta». Gezurra. Zoriona inoiz ez da gauza baten arazoa (kanpokoaren pentzudan) gaitasunarena baino (nire pentzudan).
- «Zoriona helduko da nire gurariak ase orduan». Gezurra. Zoriona inoiz ez dator arrakasta edo porrotaren arabera.

Berez zuk badakizu hori dena gezurra dena, baina gogorra da programa horri uko egitea, horretan jarri duzulako «bizitza». Programa hori ezabatzen bada oinpetik lurra kenduko balizute bezala da. Eta horri heltzen diozu amets usteletan hondatuta. Zorionsua izateko programa horri uko egin behar zaio, «mundu» honi. Bestela bizitza hondatuko duzu. Hau da muturreko *Quid Prodest* ikuspegi antropologikotik begiratuta. Gertatzen dena da, gizatasunean sakondu ahala, Jainkoarengan kokatzen zarela.

Kontua ez da derrigorrez uko egitea, boluntarismo hutsez. Helburua da «ikustea», «jabetzea» nolako amets zoroan bizi garen, gure larritasunen, gure mendekotasunen, gure zorion ezaren eragilea den ametsean. Hau da *Quid Prodest*-en mezu askatzailea.

7. ariketa: Deiak entzuten

Ariketa honek barruan igartzen dituzun deiak ezagutzen lagunduko ditu. Batzuetan dei apalak dira, ia igarri ezinekoak. Jarri arreta. Izan zintzoa. Izan pazientzia, hasieran denbora behar baduzu igartzeko. Betiko moduan, erantzun idatziz zure koadernoan.

- Igartzen dituzu barruan zoriona bilatzeko bidea geratu edo desbideratzen duten aginduak? Izendatu eta deskribatu ditzakezu?
- Igartzen dituzu zure bizitzan “instalazio” (fisikoa, mentala, afektiboa, espiritual) aztarnak? Zein?
- Sentitzen duzu deirik zauden egoeratik “irteteko”? Eutsi egiten diozu edo erantzuteko urratsak egiten ari zara?

3. Laguntza pertsonalerako proposamenak

LAGUNTZA PERTSONALA SUTEGIAN

1. Zertarako?

- *Prozesua pertsonalizatzeko*: Jainkoa nigan gaur.
- *Engainurik ez izateko* bidean nahastu eta desbideratzeko.
- *Eragiteko* norbere bidean aurrera egiteko.

2. Elkarrizketa: nola egiten da?

- *Laburra*, topikorik ez desbideratzerik gabe. Ordubete inguru.
- *Narratiboa*, zure esperientziak kontatzeko: zer egiten dudan eta zer sentitzen dudan.
- *Gardena*, hau da, zintzoa, argia, zuzena.
- *Prestatua*: lagungarria da oharrak idatzita eramatea.

Laguntzeko topaketa prestatzeko

1. Hasteko, aholkatzen da lagunari azaltzea nolako egoera duen une horretan.
  - Ba al dago gairen bat hitz egin beharrekoa hemen proposatutako gaiak baino lehen?
  - Esan nola doan lan pertsonala koadernoan eta nolako sentipenak uzten dituen.
2. Azaldu zure azterketaren emaitza *pozaldi* eta *etsipen* nagusien gainean.
  - Nondik sortzen dira pozaldi eta etsipenok?
  - Nolako sentimendua eragiten dizu?
  - Zer adierazten dizute zeure buruaz?
  - Zer esaten dizute Jainkoaz?
3. Hitz egiozu zure bilaketa pertsonalez, zure guraririk sakonenez, zure helburuez bizitzako une honetan.
4. Nola bizi duzu Abendua “Sutegia eguneroko bizimoduan” erritmoan? Eta zure harreman pertsonala Mariarekin?

4. *Lectio divina*-rako aztarnak

“LECTIO DIVINA” EGUN BAKOITZERAKO

1. **Isilik nago** (*barruan eta kanpoan*).

Jainkoaren aurrean nago:

Ingurura begiratzen dut, nire ondoan gertatzen denari. Gehien eragiten didana bilatzen dut.

Maite, hartzen, entzuten eta hitz egiten didan Jainkoari begiratzen diot.

Espiritu Santuari deia

Apalik eskatzen dizut, zuri, zeruko Espirituari, benetako argia eta argiaren beraren iturri zaren horri, Hitzaren gogoeta zintzoa eginez, bihotzean gorde eta bizitza bihurtu ahal izan dezadan, Mariak egin zuen bezala. Amen.

2. **Jainkoaren hitza**

Testua bi aldiz irakurtzen dut, lasai eta astiro.

Lehenengoa osotasunean ulertzeko;

Bigarrena, zehaztasun guztiei erreparatuta.

3. **Irakurritako Hitzaz**

- **Zer dio testuak?**
(Zehatz irakurri)
- **Zer esaten dit niri neuri?**
(Gogoeta)
- **Zer esango dizut orain, Jauna?**
(Otoitza)

- **Zurekin bat egin nahi dut! Zer eskatzen didazu egiteko?**
(Gogoeta eta konpromisoa)

4. Eskerrik asko

*Eskerrik asko, Jauna, hor egoteagatik
eta hurbiltasunagatik otoitzaldian;
eta eman didazun argia eta indarrarengatik.
Lagundu bizitzen zure borondatez,
lotzen eta eteten nauena utzita
Zure bila joateko, ontasun gorena,
eta hurkoengan zerbitzatu.
Jesukristo gure Jauna, zure Semearen bitartez. Amen.*

5. Bi galdera, egunero neure buruari egiteko

- Zertarako da dena irabaztea, bizitza galtzen badut?
- Zer nahi duzu nigandik, Jauna?

Abendua garai egokia da gogoetaren ispiluan begiratu eta aurkitzeko ia zure bizitza mugitzen den eta nora bideratuta dagoen. Abenduak ibiltzeko eta ez gelditzeko arrazoiak bilatzen laguntzen dizu (cf. **IV. eranskina**). Badira ibiltzeko arrazoiak, oraindik gurariak izan ditzakezu eta. Jainkoaren Hitzak zugan indarra eragiten du, bihotza aseko dizun gurari benetako bakarra lortzeko: Jainkoaren guraria. Abenduaren emaitza da Mariak esan zituen hitzak zeure egitea, haren bizitzako egitasmo izan zirenak: “Hona hemen Jaunaren mirabea. Gerta bekitzuk esan bezala”. Hitz horien atzean dago haren bihotzeko sekretua, bidari beti ekiteko izan zuen giltza, emakume eta fededun gisa.

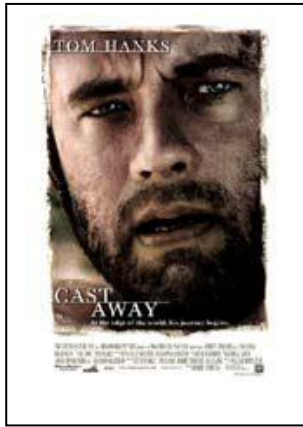
Igandea Azaroak 28	<ul style="list-style-type: none"> • Is 2,1-5 • Erm 13, 11-14 • Mt 24, 37-44 	Abenduko lehenengo igandea	Abendua hasi dela igarri behar da. Soiltasunak (lorerik ez, jantzi moreak, Aintza kendu) Norbait ikusteko prestatzen zaitu. <i>Quid Prodest</i> -ak gogoratuko dizu, itxura gorabehera, zure historia ez dela kasualitate hutsa. Norbait dator zu ikustera. Horregatik, liturgiak bi jarrera eragiten ditu zugan: itxaropena eta zaintzea.
Astlehena Azaroak 29	<ul style="list-style-type: none"> • Is 4,2-6 • Mt 8, 5-11 		Jesus miretsita geratu zen zenturioiaren fedearekin. Haren hitza sinetsi zuen, osasunerako osabide, indar eta botika baita. Esaten denean agerian adierazten du indar sortzaile eta osagile eta adiskidetzaila, mundu honetako beste ezerk ez bezala. Jainkoak esan zuen... eta egin egin zen. Jesusek esan zuen... eta osatu zen. Eta Jesus zurekin harrituta geratuko da sinesten badiozu, zenturioiak bezala.
Asteartea Azaroak 30	<ul style="list-style-type: none"> • Erm 10, 9-18 • Mt 4, 18-22 	San Andres, apostolu eta patroikidea.	Pozaren sekretua erraza da: Jesusen deia entzun eta baiezkoa erantzutea. Dei hori zure bizitzan dago. Entzuten duzu? Erantzun? Gai zara dena uzteko? Galdera onak dira horiek... Bizitzeko poza lortzeko, erantzi egin behar da.
Asteazkena Abenduak 1	<ul style="list-style-type: none"> • Is 25, 6-10^a • Mt 15, 29-37 		Ez dira ezkutatu behar norberaren itzalak, mugak, bekatua... Jesusen oinetan jarri baino, haren begiradapean. Berak sendatu egiten du. <i>Quid Prodest</i> -ak gehiago ez ezkututzen lagunduko dizu, ez makilatzen, norberaren aldaketa zintotasun keinu batekin hasten dela ezagutzen.
Osteguna Abenduak 2	<ul style="list-style-type: none"> • Is 26,1-6 • Mt 7, 21.24-27 		Ebanjelioa ez da teoria bat ikastea, entzun eta barruratutako hitza praktikan jartzea baino. Ez zoaz bide onetik entzun bai eta egiten ez baduzu. Are txarrago entzuten ez baduzu. Eta inork ezin zaitu ordezkatu. Ekaitza baretzen denean, zerk eutsiko zaitu zutik?
Ostirala Abenduak 3	<ul style="list-style-type: none"> • Is 29,17-24 • Mt 9,27-3 		Jesusek ikusmena itzul diezazukeela sinesten duzu? Ikusaraziko dizula uste duzu? Ez da galdera erretorikoa ez absurdua. Fede frogatuta da. Esperientziaren bitartez dakizu ezin duzula zeure burua aldatu. Errepikatu fede biziz: “Erruki nitaz, Daviden Seme!”.

Larunbata Abenduak 4	<ul style="list-style-type: none"> • Is 30,19-21.23-26 • Mt 9,35-10,1.6-8 		Jesusek jendearen errukia izaten zuen, larri eta babesik gabe zegoelako. Eta haiei laguntzeko Aitari laguntzaileak bidaltzeko eskatzen zion. Haren errukiak zu ere harrapatzen zaitu. Ez haren zigorrak. Ez iezazioz beldurrik izan. Utzizioz Berari egiten. Haren laguntzaileak ez daude zugandik urrun. Emaiezu aukera bat.
Igandea Abenduak 5	<ul style="list-style-type: none"> • Is 11,1-10 • Erm 15,4-9 • Mt 3,1-12 	Abenduko bigarren igandea	Joan Bataiatzaileak dei egiten du: "Konbertitu zaitezke... Erakutsi zuen ekintzen bidez Jainkoarengana itzuli zaretela". Zure bizitza halako aholkuz ziprztinduta dago. Batzuetan maitasunez egiten dizkizute, beste batzuetan minaren bitartez. Mina oharren bozgorailua izaten da.
Astelehena Abenduak 6	<ul style="list-style-type: none"> • Is 35,1-10 • Lk 5,17-26 		Jesus bizitzaren iturriarengana hurbiltzeko, batzuetan norbaiten arreta deitu, asaldatu, araua hautsi... beharko duzu. Ez ahaztu bizitzaren bila joateko eragozten dizun galgarik handienetakoa besteek zugar daukaten eragina dela. Hori gainditzen ausartzen ez bazara, betiko geratuko zara elbarri.
Asteartea Abenduak 7	<ul style="list-style-type: none"> • Is 40,1-11 • Mt 18,12-14 		Ematen duena baino garrantzitsuagoa zara. Sinesten ez baduzu, ulertzen ez baduzu ere, Norbait ari da zure bila nahi duzuna emateko. Ez ihes egin. Utzi Berak harrapatzen. Ez zaizu ezer gertatuko. Harentzat ordezkatu ezina zara. Ezin da zu gabe egon.
Asteazkena Abenduak 8	<ul style="list-style-type: none"> • Has 3,9-15.20 • Lk 1,26-38 	Sortzez Garbiaren ospakizuna.	Mariak ez zuen beti "bai" esan. Baietza eman aurretik beldur izan zen eta galderak egin zituen. Hark bere Quid Prodest izan zuen Nazareten. Aingeruaren konbitea aginduz eta arriskuz beterik zegoen. Bihotzean borroka egin behar izan zuen. Azkenean, Jainkoaren aurrean etsi egin behar izan zuen. Bizitza Harekin fidatzea da. "Hala egin bedi".
Osteguna Abenduak 9	<ul style="list-style-type: none"> • Is 41,13-20 • Mt 11,11-15 		Tentazio handia da Jainkoaren Erreinuaren ordezkari indartsuen indarkeria ezartzea. Gure munduan indarkeria handia dago. Zure barruan daukazu eta Jesusen aurrean apalei "ez" esateko erabiltzen duzu. Horregatik, "haurrak bezalakoak egiten ez bazarete...".
Ostirala Abenduak 10	<ul style="list-style-type: none"> • Is 48,17-19 • Mt 11,16-19 		Abenduan irekitzen zaizkizun bizitza aukeren aurrean ez hartu "kontrako" jarrerarik. Ez geratu kontrako eta baztertzeko jarrerarik. Jesusek gaur irakatsia eman digu. Ez gehiago jolastu Harekin, ez immunizatu haren graziaren kontra. Ez izan umea!
Larunbata Abenduak 11	<ul style="list-style-type: none"> • Is 48,1-4.9-11 • Mt 17,10-13 		"Baina ez zuten ezagutu". Abendua fedearen begien trebatze sakona da. Begiratu eta hura ikustea, hurbil eta denean bizirik igartzen da. Ez ezazu inoiz esan Bera "ez dagoela", esan ez duzula ikusten, zure begiak bere eskuekin ireki eta fede tanta bi jar ditzala.
Igandea Abenduak 12	<ul style="list-style-type: none"> • Is 35,1-6a. 10 • Sant 5,7-10 • Mt 11,2-11 	Abenduko hirugarren igandea	Zalantza daukazu Jesusen etorreraz? Oraindik ere zalantza duzu zure bizitza antzalda dezakeela? Jaso begiak eta arretaz ikusi hura aurkitu eta maitasunaren metamorfosia jasan dutenen aldrak. Utzi haiei azaltzen...
Astelehena Abenduak 13	<ul style="list-style-type: none"> • Zen 24,2-7.15-17a • Mt 21,23-27 		Jainkoagan sinesten ez duenak ezin du onartu haren parte hartzea munduan. Inork ezin du konbentzitu sinesten ez duena. Jainkoagan sinesten duenak ez du miraririk behar eta sinesten ez duenarentzat, mirari bat ere ez da nahikoa izango. Zu zeinetarikoa zara?
Asteartea Abenduak 14	<ul style="list-style-type: none"> • So 3,1-2.9-13 • Mt 21,28-32 		Gauza bat da <i>borondatea</i> eta beste bat <i>gogoa</i> . Sarritan ez datoz bat. Jainkoak zerbait eskatzen dizunean, hobe duzu esatea: "Nahi dut, hala ere ez daukat gogorik", beste hau baino: "Gogo handia daukat baina borondaterik ez". Beste batzuetan apal-apal esan beharko diozu: "Nahi dut, baina ezin dut".
Asteazkena Abenduak 15	<ul style="list-style-type: none"> • Is 45,6b-8.18.21b-25 • Lk 7,19-23 		Ez duzu itxaron behar Jesus ez den beste inor. Ez nahastu zure itxaronaldiak. Haren etorrera keinu argiekin ezagutzen da: itsutasunetik ikusmenera igarotzea, nagitasunetik zerbitzura, gezurretik egiara, egoismotik ematera... Eta zorionekoa zu Harengan konfiantza galtzen ez baduzu!

Osteguna Abenduak 16	<ul style="list-style-type: none"> • Is 54,1-10 • Lk 7,24-30 		Nola ezagutu Jainkoaren bidea prestatzen duen mezularia? Benetako mezulariak konbertsioaren trantze arriskutsuaren aurrean jartzen gaitu. Harekin harremanean jarri eta... ezin duzu berdin jarraitu! Krisi mingarrian, baina osasungarrian murgiltzen zaitu. Ez da konbertsiorik egoten garai lasaietan.
Ostirala Abenduak 17	<ul style="list-style-type: none"> • Has 49,1-2.8-10 • Mt 1,1-17 		Jesusen genealogiak Jesus gizakia dela, Emmanuel dela gogoratzen du, eta historiak zentzua daukela. Itzultzen baduzu, ulertuko duzu. Bera zure ondoan dago eta zure historiak norabide bat dauka. Zure izaera barru-barrukoa Berak agertzen dizu zure itzaletan argia eta dirdira jarrita.
Larunbata Abenduak 18	<ul style="list-style-type: none"> • Jer 23,5-8 • Mt 1,18-24 		Josek ez du bere eskubidea erabiltzen legea Mariaren gainean ezartzeko, errukitsu jokatzan du. Horrela sartu dute Erreinuak. Gizakion logikaren kontra, errukia da Erreinuak ateak irekitzen dituen. Aingeru batek hala aholkatzen du ametsetan.
Igandea Abenduak 19	<ul style="list-style-type: none"> • Is 7,10-14 • Erm 1,1-7 • Mt 1,18-24 	Abenduko laugarren igandea	Iluntasun, iskanbila, desbideratze, etsipen, itzal, tentazio garaietan, aingeruak agertzen dira! Ez deabruak! Etorkizunera leihoak irekitzen dituzte... Joseren Quid Prodest-ean ahots batek azaldu zion Jainkoak nola jokatzan duen. Labur. Zehatz.
Astelehena Abenduak 20	<ul style="list-style-type: none"> • Is 7,10-14 • Lk 1,26-38 		“Jainkoa da nirekin” –esaten diote Mariari. Zuri ere hala esaten dizute. Ez duzu zuk bilatu Jainkoa, Berak bilatu zaitu zu eta zure ondoan jarri. Noizbait utzita sentituko zinen, baina, Mariak bezala, galdetu Jainkoari eta erabili bihotzean haren erantzunak.
Asteartea Abenduak 21	<ul style="list-style-type: none"> • Kt 2,8-14 (So 3, 14-18a) • Lk 1,39-45 		Topatu zirenean, Mariak eta Isabelek hitz egin gabe ere ulertu zioten elkarri. Berehalak bat egin zuten. Nola ulertu ziren hitz egin gabe? Halakoxea da komunioaren miraria: Besteak bere sekretuen ataria igarotzen utziko dizu <i>lehiari</i> edo <i>limurtzeari</i> uko egiten dioten begiekin begiratuz gero, zure harrokeria astindu eta maitasuna eskaintzen baduzu.
Asteazkena Abenduak 22	<ul style="list-style-type: none"> • 1 Sam 1,24-28 • Lk 1,46-56 		Lagungarria da salmoak esatea ez ezik, buruz ikastea ere, uneoro burura ekarri ahal izateko. Haiek moldatu dituzte zure sentimenduak eta ulertarazten dizute Jainkoa nola doan bere lana betetzen Historiako kontraesanen erdian. Mariak egin zuen bezala.
Osteguna Abenduak 23	<ul style="list-style-type: none"> • Mt 3,1-4.23-24 • Lk 1,57-66 	San Antonio Maria Claretren jaiotza.	Izena jartzea haurraren nortasuna adieraztea zen eta gurasoen ondorengoa izatea. Jainkoak Zakarias eta Isabelen semeari izena aldatu zion. Une horretatik aurrera, profetekin gertatzen zen bezala, Berak agindutako misioa betetzera jartzen ziren. Zuk Jainkoak emandako izena eta misioa daukazazu. Ez zara zoriontsua izango zure barruko izaerarekin leiala ez bazara.
Ostirala Abenduak 24	<ul style="list-style-type: none"> • 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16 • Lk 1,67-79 		Norbaitek arriskuren batetik salbatu bagaitu, bizitza osoan eskertuko diogu. Gaur egun ona izan daiteke zure iraganarekin bakeak egiteko (Berak arrisku askotatik salbatu zaitu) eta baita ere zure etorkizunarekin bakeak egiteko (Berak lagunduko dizu aurrerantzean izango dituzun arazoetan). Konfiantzarekin bizi zaitezke.

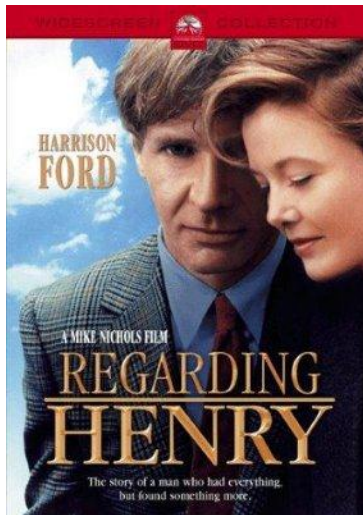
5. Elkarte topaketarako laguntza

- Interesgarria izan daiteke elkarrekin ikustea film hauetakoren bat, *Quid Prodest*-en gaia agertzen baita bertan. Ikusi ondoren komentarioa egitea lagungarria izan daiteke ondorioak ateratzeko.

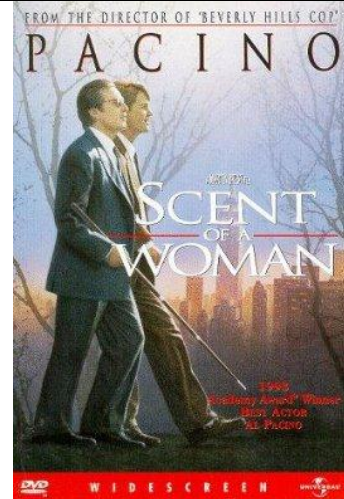
“NAÚFRAGO” (“CAST AWAY”)

Chuck Noland, FedExeko ingeniaria, erlojuaren agindupean bizi da. Baina hegazkin istripua izan du eta bera bakarrik atera da bizirik uharte galdu batean. Eguneroko bizimoduko erosotasunik gabe, lehenengo eta behin bizirik irauteko oinarritzko beharrianak ase behar ditu, hau da, ura, jatekoa eta babeslekua. Beti aurkitzen zuen arazoentzako irtenbidea, orain fisikoki ondo eusteko modua bilatu behar du. Eta gero zer? Hor hasten da Chucken benetako bidea, bere Quid Prodest gordinena. Ekiteko eta itxaropena ez galtzeko gaitasuna lehenago bizi izandako esperientzien emaitza dira. Historiaren amaiera beharbada ez da Hollywoodeko estiloko ohikoena, baina, bizitza bera bezala, egia, min eta aginduz beterik dago.

“A PROPÓSITO DE HENRY” (“REGARDING HENRY”)

Henry gizon eragina da lanean, gizartean eta familian, horregatik oldartsua, zorrotza da, lanean goranahi handikoa eta bere “egoa” goian daukana. Familiako giroan ere pareko bidea egiten du, akaso beharko lukeen beste denbora eman gabe. "Linda" alabak igartzen du aitaren eta beraren arteko aldea eta beste bide ezberdin bat hartuko du. Filma hasi eta gero, norabidea guztiz aldatzen da Henryk istripu batean buruan kaltea egin eta memoria galtzen duenean (aldi bateko amnesia). Gero apurka-apurka berreskuratzen doa funtzio fisiko eta psikikoak, baina beste balore emozional eta moral batzuk hartuz. Orduan konturatzen da bere bizitzako aurreko jokabide batzuekin (lanean, gizartean eta familian); injustiziak egin zituela ikusi du eta, bere buruari horren errua botata, konpontzen ahaleginduko da. Aldaketa prozesu geldo hori Quid Prodesten parabola zoragarria da. Ez dugu amaiera salatuko, txakurrak ere “hitz egiten duela” ematen duen historia honetan.

“ESENCIA DE MUJER” (“SCENT OF A WOMAN”)

Charlie beka batekin ikasten ari da Estatu Batuetako ikastetxerik onenetako batean. Neguko oporretan lan egin eta dirua aurreztea erabaki du, ikaskide gehienek bezala etxera joan beharrean. Lana aurkitu du: Frank Slade zaintzea, militar erretiratu, itsua eta maniaz bete, bere bizitzako azken astebururako prestatzen ari dena, Turin eta Napoli bitartean bidaia eginez. Charlie Simms, ikasle zintzoa da, hura baino ia berrogei urte gutxiagokoa, baina ez daki Sladek pentsatu duela ahalik eta kapritxorik gehien egitea, negargarritzat jotzen duen bizitzari amaiera eman aurretik. Gazteak kapitan haserrekor, edale eta andrezaleari lagundu beharko dio; inoiz ahaztuko ez dituen ikasgaiak ikasiko ditu.

Elkarte topaketarako laguntza

1. SARRERA ETA MOTIBAZIOA

Otoitz labor bat egin eta, elkarteko batzarraren buru egiten duenak, elkarte topaketa eragingo du, prozedura azalduz:

- Komeni da batzarrerako denek eramatea *Sutegiko 1. koaderno*a eta ohar pertsonalak.
- Topaketaren helburua elkar banatzea da. Helburua ez da hitzarmenak egitea, besteei entzun eta norberak ere parte hartzea baino.
- Batzarra gidatzen duenak esango du zenbat denbora dagoen, denek parte hartu ahal izan dezaten.

2. ELKARRIZKETA

- Hasteko, besteei opatu azaltzea Sutegi koadernoan egindako **lan pertsonala**. Elkarrizketari bidea egiteko lagungarri izan daitezke galdera hauek:
  - Nola egin duzu lana? Trabak, ezustekoak...
  - Zure iritzia lanaren emaitzei buruz.
- Gero denen artean puntu hauek **erabili**:
  - Kanpotik zer alde aurki dezakegu klaretar *finkatu* baten eta *bila ari* den beste baten artean?
  - Zer arrazoik eusten ditu klaretar finkatuak, hazteko tentsiorik gabe? Ba al dago halakorik gure artean?
  - Zer dugu lagungarriena finkatuta egotetik mugitzera urratsa egiteko?

Emaitza

Abenduan zehar ahalegindu zara “jabetzen” nolako unean zauden. Laburtu eta ebaluatu bizi izan duzun prozesua etapa osoari begiratuta. Erantzun idatziz zure koadernoan galdera hauek:

1. Nola **sentitu** zara aldi honetan? Zer deritzozu egin duzun lanari?
2. Zer **esan nahi du zuretzat**, labur azalduta, *Quid Prodest* esamoldeak? Nola itzuliko zenuke?
3. Zer **dei** (argiak, mozioak) hartu duzu Espirituranzko norabidean bultzatzen zaituena? Zein dira?
4. Zer **izan beharko zenuke kontuan** zure ohiko bizitza hobeto aprobetxatzeko?

6. Sakontzeko

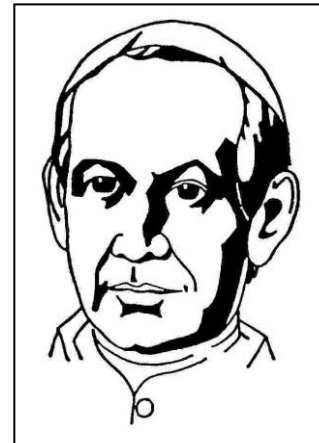
I. eranskina: HAZTEN SAIATU BEHAR DA, EZ PERFEKTUAK IZATEN¹

Itxuraz hain zen dena zintzoa, eskuzabala eta —neure kautan esaten nuen— hain santua...: «Heldu zaitez muturrera. Eman ahal duzun guztia. Ez gutxiagorekin geratu». Ahal den guztia, ahalik eta onena izateko neukan gogoaren erretorikak sua bidaltzen zuen nire zainetara. Baina erretorika horrek errealitatea saltzen zuen, ez zelako errealista. Ezer ez da inoiz perfektua. Nire «ahalik onena» beti zen inperfektua. Perfekzioa lortzeko sugarraren emaitzak beti uzten zidan zapore mingotsa. Nire izatearen barru-barruan beti zegoen hasperen ahul eta luzea: «Baina... hainbeste saiatu naiz, neukan guztia eman dut, ahalegin guztiak egin ditut...» Gero, lurrean kolpeka hasten nintzen etsita eta ondoren ukabilak zerura jaso, baina ez nintzen horrekin baretzen. Ez nuen beste erremediorik izan inperfektua naizela onartzea baino. Gizakia naiz, eta gizakiok berezkoa dugu saiatzea eta erratzea. Disimulatzen edo ahal den modu guztietan ukatzen saiatu naiz; dena kontrolpean neukala erakusten ahalegindu naiz. Baina, ezkutatu eta engainatu nahi arren, nik banekien hasiera-hasieratik nire emaitzak ez zirela inoiz ametsen neurrira helduko, inoiz ez nintzela perfektua izango.

¹ JOHN POWELL, *La felicidad es una tarea interior*, Sal Terrae, 1996, 123-124.

II. eranskina: AITA CLARETEN ORDUTEGIA

Aita Claretentzat urte hori aurrekoak baino lasaiagoa izan zen, hala ere, horrek ez du esan nahi geldiagoa izan zenik. Bidaia apartekorik ez zenez egon —dio—, «astitsuago ibili naiz predikaziorako, aitorlekuak eta liburuak eta estanpak idazteko». Helburuak 1862koen berdinak dira ia. Apaltasuna azpimarratzen du, hori egiten baitzitzaion gogorren betetzeko, jendearen lotsagabekeriarengatik. *Argiak eta graziak* bitartez igartzen da oraindik helburuetara eraman ez duen mugimendu espiritual: semeak Aitari dion maitasuna bete-betea bizitzea da: Jainkoa Jesusen bezala maitatzea, Semea bezala maitalea izatea. Gogo-jardun hauek Escorialean egin zituen.

Gogo-jardunen helburuak (1863an eginak) urriaren 23tik azaroaren 1era, biak barne

1. Urtero egingo ditut gogo-jardun santuak.
2. Hilean egun bat erretiroan.
3. Aste guztietan bakeak egingo ditut.
4. Astero hiru egunetan ez dut gosalduko, asteazken, ostiral eta larunbatetan, eta egunotan gauean ez dut postrerik hartuko.
5. Astelehen, asteazken eta ostiraletan diziplina edo pareko beste zerbaite hartuko dut. Astearte, ostegun eta larunbatetan zilizioa jarriko dut.
6. Otoitzean Misterioak izango ditut gogoan. Ez dut presarik hartuko; gogora ekarriko dut Santa Katalina Senakoak hartu zuen errieta (69 or.). San Luisek gutxienez ordubete ematen zuen bakarrik Matutiak egiten (191 or.).
7. Oztantasunaren azterketa partikularra egingo dut. Jesusen oztantasuna hartuko dut gogoan, eredu eta maisua baita. Berak dio: *Ikasi nigandik, oztana eta bihotzez apala naiz eta*. Maria Santuaren oztantasuna gogoratuko dut, ezezagatik ere ez baitzuen suminduraren menpe jokatu, eta ez zuen oztantasuna galdu, barruko eta kanpoko berdintasun aldaezin eta koptatu ezinekoaz; inoiz ez zioten ezberdintasunik erreparatu aurpegieran, ez ahotsean; ez beste mugimendurik, barruan haserreak eragindako zirkinik adierazteko (2. alea, 276. or.).

Gogoan hartuko dut balio duela, apaltasunaren bitartez Jainkoa pozik edukitzen baita, eta oztantasunaz hurkoa. Hobe da gutxiago egin pazientziaz, oztantasunez eta atseginez, gehiago baino arinkeriaz, haserre, sumin eta marmarka, jendea aztoratu egiten da eta.
8. Inoiz ez naiz haserretuko; isildu egingo naiz eta Jainkoari eskainiko diot pena ematen didan guztia.
9. Inoiz ez naiz kexatuko; Jainkoaren nahia onartuko dut, Berak hala ezarri baitu nire onerako. Pobrezia, irainak, minak eta mespretxuak.
10. Beti atsegina izango naiz denekin, batez ere gehien gogaitarazten nautenekin.

III. eranskina: 137 salmoa – Ez utzi amaitu gabe eskuetako lana!

“Jaunak bere asmoa beteko du nigan. Jauna, zure errukia betiko da; ez utzi amaitu gabe zure eskuetako lana.”

Hitz kontsolagarriak, inon bada. *“Jaunak bere asmoa beteko du nigan.”* Badakit asmoak dituzula niretzat, Jauna, hasi duzula lana eta azkenera heldu nahi duzula hasitakoarekin. Hori nahikoa dut. Horrekin atsedean hartzen dut. Esku onean nago. Lana hasita dago. Ez da bide erdian geratuko. Amaituko duzula hitz eman duzu. Eskerri kasko, Jauna.

Zuk zeuk gaitzetsi zenuen hasi eta amaitzen ez duen gizakia: arrakalaren erditik atzera begiratzeko duen nekazaria, dorrea erdi-eginean uzten duen aparejadorea, eraikitzen amaitu gabe. Horrek esan nahi du, Jauna, zu ez zarela horrelakoa. Zuk arrakala azkeneraino egiten duzu, dorrea amaitzen duzu, lana amaitu egiten duzu. Ni naiz zure lana. Zure eskuek egin naute, eta zure graziak ekarri nau nagoen lekura. Ez zure erantzukizunari uko egin, jauna. Ez nazazu utzi bertan behera. Ez zure lana arbuia. Zure ospea dago jokoan, Jauna. Ni ikustean, inork ez dezala zutaz esan: *“Eraikitzen hasi zen eta ezin amaitu izan zuen.”* Amaitu ondo nigan hasi duzuna, Jauna.

Zuk eman dizkidazu gurariak; emadazu orain gurariok betetzea. Zuk konbidatu ninduzun botoak hartzera; emadazu orain betetzeko indarra; zuk deitu zenidan zugarako bidean jartzeko; emadazu orain heltzeko erabakia. Zergatik deitu ninduzun gero deitzen ez jarraitzeko? Zergatik irtenarazi ninduzun, helarazteko gogorik ez bazenuen? Zergatik eman zenidan eskua, gero bide erdian askatzeko bazinen? Hori ez da egiten, Jauna...

Batera eta bestera nabil eta arazoa, nekea, zalantza igartzen ditut. Horregatik zure hitzen seriotasuna eta zure aginduaren indarra kontsolagarri ditut. *“Jaunak bere asmoa beteko du nigan.”* Adierazpen horrek itzaropena ematen dit indarra ahultzen zaidanean, eta animoa fedea makaltzen zaidanean. Nik huts egin dezaket, baina zuk ez. Zuk hitza jokatu duzu nire kontuan. Eta zuk agindutakoa azkeneraino betetzen duzu.

Utzi nire fedea otoitz batean adierazten, nire sinesmena eskari apal batean, zuk eman dizkidazun hitzekin esatea bera gozagarri dela: *“Jauna, ez utzi amaitu gabe zure eskuetako lana!”*

IV. eranskina: Trena (Leonardo Boff)

Tren bat helmugarantz doa arin, zoragarri. Zelaiak gezi baten moduan moztu ditu. Mendietan sartzen da. Zelaiak zeharkatu ditu. Hiriak igarotzen ditu. Suge mekaniko baten moduan dabil, oztoporik gabe. Haren itxura, beroa, abiadura: dena perfektua da.

Trenaren barruan drama bat gertatzen da: gizateriaren drama. Arraza guztietako jendea: jende hitzuna eta jende isila. Lan egiten duen jendea eta atsedean hartzen duena. Paisiari begiratzeko dion jendea. Negozioetan ari den jendea, kezkatuta. Jaiotzen den jendea eta hiltzen dena. Isilpean maite duen jendea eta gorrotoa duena. Trenaren norabidea eztabaidatzen duen jendea ere: trenak okerreko norabidea hartu du! Okerreko trenean sartu dela uste duen jendea. Protesta egiten duen jendea, trenaren beraren kontra: ez zen inoiz trenik egin behar, izan ere...!

Tren bizkorragoak asmatzen duen jendea. Trena esker onez onartzen duen jendea, alde onak gozatzen eta ospatzen. Arazorik sortzen ez duen jendea: ziur daki helmugara helduko dela. Zertarako kezkatu? Urduri arinetan doan jendea, aurreko bagoietara: arinago heldu nahiko nuke! Jende kontraesankorra, trenaren kontrako norabidean oinez galduta doana, atzeko bagoirantz: trenetik ihes egin nahiko nuke!

Eta trenak jarraitu egiten du, aurretik ezarritako helmugarantz. Denak eramaten ditu pazientzia handiz, ozpinduaren eta konprometituaren artean bereizi gabe. Eta ez dio uzten garraiatzeari kontraesana eragiten dutenak. Inori ez dio uko egiten. Eta denek eskaintzen die bidaia zoragarria eta atsegina egiteko aukera, eta baita eguzkiaren eta atsedeenaren hirira heltzeko ziurtasuna ere.

Bidaia doan da denentzat. Inor ezin da irten ez ihes egin. Trenaren barruan bizi dira. Eta hor bete behar da askatasuna: aurrera edo atzera joan daiteke; bagoiak aldatu daitezke edo dauden moduan utzi; paisaiari begiratu edo albokoekin aspertu; trena gustura onartu edo haserre baztertu. Baina horregatik trenak ez dio utziko helmugarantz joateari, eta denak atseginez eramateari.

Eta batzuek trena ondo hartzen dute, poztu egiten dira dagoelako, haren abiaduraz gozatzen dute, baita paisaiari begiratzen ere,

bidelagunekin lagun egiten dira. Denak gustura egon daitezen ahalegintzen dira, materiala hondatzen edo neba-arrebei traba egiten dietenen kontra borroka egiten dute. Ez dute bidaiaren zentzua galtzen, ez askatasunaren atsekabeengatik ez poztasunengatik. Zoragarria da tren bat egotea eta denok hain azkar eraman ahal izatea herrira, denok hain gogo biziz itxaroten gaituztela, besarkada luzez hartzeko, eta maitasunak azkenik izango ez duen lekura!

Eta zu, irakurle, zein norabidetan zoaz?